

J. Guillemin

IVAN KRSTITELJ

J. Guillemin

IVAN KRSTITELJ

Knjižnica



U PRAVI TRENUTAK
392

Uređuje i odgovara
IVAN ZIRDUM

Izdavač
Karitativni fond UPT
NE ŽIVI ČOVJEK SAMO O KRUHU
ĐAKOVO

Tisak
TISKARA VERHAS d.o.o., Đakovo

J. GUILLEMIN

IVAN KRSTITELJ

Treće hrvatsko izdanje

Đakovo, 2008.

Naziv izvornika
SAINT JEAN

Francuski izdavač
Apostolat des Editions
48 rue de Four
75006 PARIS

Ovaj prijevod načinjen je po tom izdanju. No, preveden je samo prvi dio izvornika, koji govori o Ivanu Krstitelju.

ISBN 978-953-208-316-3



Knjižica se može naručiti na adresu:
Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
31400 ĐAKOVO, pp 51
Tel./fax: (031) 811-774

IŠČEKIVANJE IZRAELA

U ono vrijeme svi iščekivahu...
Iščekivahu koga ili što?
A koji to narod iščekivaše?

Židovski narod, narod koga je Bog izabrao i koji mu je toliko puta bio nevjeran. No, daleko bijahu vremena kad su se Izraelci obraćali idolima. Vjekovima podvrgnuti najprije Asircima, pa Perzijancima, zatim Makedoncima, a danas Rimljanima, Židovi su se bili ukrutili u svojoj religiji; štovanje jednoga Boga, kojega je bilo zabranjeno prikazivati, kod njih se miješalo s domoljubljem; njihova je vjera bila oblik njihova otpora. Taj strašni i ujedno milosrdni Bog više puta im je po prorocima obećao poslati Spasitelja. I već je stoljećima vjerni narod očekivao toga Spasitelja. Od koga ili od čega bi ih on spasio? Kako? A kakav bi on trebao biti, nitko to nije pravo znao, ali svi su ga čekali.

Tada je vladao gotovo cijelim poznatim svijetom u Aziji, Evropi i Africi rimski Car August. Pod njegovim gospodarstvom bila je ona mala i tako osobita zemlja da je Sveto

Pismo naziva Obećanom Zemljom a kršćanstvo Svetom Zemljom. Glavni joj je grad bio Jeruzalem. Napajala ju je jedna rijeka: Jordan, koji teče dubokom dolinom, 350 metara ispod morske razine i ulijeva se u Mrtvo more. Mrtvo more, kobno ime koje tako dobro pristaje tom nutarnjem moru čije vode sadrže sumpor i smolu a na njihovu dnu leže Sodoma i Gomora, razvratni gradovi iz Abrahamova doba, gradovi koje je Gospodin uništio sumporom i ognjem. Broj i težina njihovih grijeha zahtijevala je to uništenje; sjetimo se kako je Bog rekao Abrahamu, da će ih poštedjeti ako se ondje bude našlo deset pravednika. A nije ih se našlo! Ta dva grada sada su na dnu tog jezera puna sumpora i pakline u kojem ne može živjeti nikakva životinja.

Rimljani su bili pokorili izraelski narod, Izraelci su bili »okupirani«; trebalo je plaćati porez, imali su rimskog upravitelja koji je stolovao u Jeruzalemu, okupacione trupe i rimske vojarnice. Zbog svega toga hvatao ih je užas; mrzili su i prezirali svoje pobjednike, smatrali njihovu prisutnost svojevrsnom ljagom, tim više što su pobjednici bili pogani. Ali nisu ništa mogli reći. Unatoč svemu Izrael je sačuvao svoje običaje, svoje nutarnje zakone, a iznad svega postigao je potpuno poštivanje svoje religije, koju je obdržavao još od Mojsija i koju je mogao prakticirati.

I Izrael je iščekivao... Iščekivaše održavajući brižno sve obrede kulta u jednom jedinom Hramu. Zato su bili potrebni brojni Svećenici. Oni nisu vodili isti način života niti imali iste obaveze kao katolički svećenici. Svi su se ženili i željeli su imati mnogo djece. Kako su dolazili svi iz istih obitelji koje su bile potomstvo plemena Levijeva, morali su se ženiti kako bi dali svećenike Vječnome. Budući da ih je bilo veoma mnogo, nisu vršili obrede svaki dan kao naši svećenici. Oni su se dijelili na dvadeset četiri razreda od kojih je svaki imao svoju sedmicu službe i ona se redovito ponavljala. Kad bi ta sedmica istekla, svaki bi se vraćao kući, k svojoj ženi. Koji put ta kuća nije bila samo izvan Jeruzalema, nego u nekom dosta udaljenom mjestu.

Svećenik Zaharija iz razreda Abijina bijaše u to doba već stariji čovjek. Bio je oženjen iz potomstva Arona, prvog izraelskog velikog Svećenika, a žena se zvala Elizabeta. Oboje življahu veoma složno u Gospodinu, obdržavajući pomno njegov Zakon. No nisu imali djeteta. Zbog toga su bili žalosni i poniženi. Zapravo se svaki Židov potajno nadao da će pokloniti Izraelu očekivanog Spasitelja. Neimati djeteta značilo je odreći se te plemenite nade. Kako je taj bračni par bio već u poodmakloj dobi, nisu se više tome nadali.

Stanovali su u Anin-Karimu, planinskom gradiću koji se smjestio oko 7 kilometara jugozapadno od Jeruzalema.

Jednoga dana kad je u službi bio njegov razred, Zaharija je obavljao svoju funkciju u Hramu; ždrijebom je bio određen da uđe u svetište i ondje pali tamjan dok je zajednica molila. Najednom ugleda anđela pred sobom



zdesna kadionog žrtvenika. Veoma se smete i prestraši. No anđeo mu reče:

– Ne boj se! Uslišana ti je molitva: žena će ti Elizabeta roditi sina. Nadjenut ćeš mu ime Ivan. Bit će ti radost i veselje, i rođenje će njegovo mnoge obradovati. Bit će, doista, velik pred Gospodinom. Ni vina ni drugog opojna pića neće piti. Duha Svetoga bit će pun već od majčine utrobe. Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu...

Zaharija zapita potresen:

– Po čemu ću ja to znati. Ta star sam, i žena mi poodmakle dobi.

– Ja sam Gabriel, koji stojim pred Bogom, odgovori anđeo. Poslan sam da govorim s tobom i da ti donesem tu radosnu poruku. I evo, jer nisi povjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti u svoje vrijeme, zanijemit ćeš.

Međutim se narod čudio što se Zaharija ne vraća iz svetišta. Kad se napokon pojavi, nije više mogao govoriti; narod shvati da je imao neko izvanredno viđenje.

Kad se navrši vrijeme njegove službe, vrati se kući. Malo zatim njegova žena očekivaše dijete. Jedva je vjerovala tolikoj sreći.

Nekoliko mjeseci nakon toga u gradiću sunčane pokrajine Galileje, u Nazaretu, isti taj anđeo navijesti Mariji, veoma mladoj i svetoj Djevici, da će imati sina imenom Isusa (što znači Spasitelj). On će biti Sin Božji.

Otprilike dva mjeseca zatim Marija ostavi Nazaret i uputi se u goru k svojoj rođakinji Elizabeti. Ondje su je očekivali. Uđe i pozdravi svoju rođakinju. Ona sva potresena osjeti kako joj dijete zaigra u njoj; u isti čas pohodi je Duh Sveti i otkri joj tko će biti Marijin sin.

–Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje, uskliknu Elizabeta. Ta otkuda mi to da majka Gospodina mojega dođe k meni? Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!

Marija nadahnuta također Duhom Svetim odgovori radosnom i zahvalnom pjesmom koju nazivamo **Magnificat:** tu pjesmu pjevamo na kraju Večernje i prigodom velikih svečanosti.

»Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju...«

I nastavljajući svoju improvizaciju, zahvali Bogu što će je vjekovima svi naraštaji nazivati blaženom; jer je pokazao svoju silu protiv oholih, moćnih i bogatih, a svoje milosrđe prema skromnima i siromašnima; jer je ispunio sve što je obećao Abrahamu! Nemojmo se čuditi kad vidimo da s njezinih usana izvire tako himan koji nije prije pripravila.

Budući da je bila odgojena u Hramu u Jeruzalemu, Marija je poznavala mnoge hvalospjeve koje je naučila napamet sa svojim

drugaricama i tako je postala otvorena za pjesništvo. Židovi su bili pjesnici i stihovi navirahu na njihove usne u časovima jakih osjećaja. To ćete opaziti kao budete čitali Proroke.

Marija osta otprilike tri mjeseca kod Elizabete pomažući joj u domaćinstvu i pazeći na nju da se ne premori. Mora da je ondje bila i kad se rodio Ivan.

PRETEČA

Elizabeta dobi sina kako je anđeo bio navijestio. Njezini susjedi i rođaci radovali su se s njom; ponajprije zato što je konačno dobila dijete, zatim što je to dijete bilo dječak i u tom se pokazalo milosrđe Božje prema njoj. Kod Židova posebno su bili u cijeni sinovi; i najdraže kćeri ostajale bi u sjeni i pokornosti.

Osmi dan dođoše rođaci da obrežu dijete. Bio je to obred kod kojega se djetetu nadijevalo ime. Htjedoše ga nazvati po ocu Zaharija; no majka, upućena u ono što se zbilo u Hramu, reče bez krzmanja:

– Ne, on se mora zvati Ivan.

– Ta nitko se u tvojoj obitelji ne zove tako!

– Nije važno.

–Začuđeni, obratiše se dobri ljudi ocu; on mora da je bio i nijem i gluh jer nam kaže Evanđelje, da su ga pitali znakovima, kako bi on htio nazvati svoga sina. Još uvijek znakovima, zatraži on voštanu pločicu i ureza u nju ove riječi: »Ivan neka se zove.« To ime znači »Jahve učini milost«.

Ispunilo se anđelovo proročanstvo: Zaharija opet zadobi dar govora i zapjeva hvalospjev Gospodinu:

»Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, što pohodi i otkupi narod svoj ... A ti, dijete, prorok ćeš se Svevišnjega zvati jer ćeš ići pred Gospodinom da mu pripraviš putove, da pružiš spoznaju spasenja narodu njegovu po otpuštenju grijeha njegovih...«

Videći ta čudesa, svi su se pitali: »Što li će onda kasnije biti s tim djetetom?« Mnogi od svjedoka tog prizora umrli su prije nego li to saznaše; možda su neki to i zaboravili.

Kakvo je bilo djetinjstvo svetog Ivana Krstitelja? Sveti Luka, jedini evanđelist koji govori o rođenju Preteče, za nas vječne znatiželjnike očajno je kratak. On jednostavno



kaže: »Dječak je, međutim, rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.« Što bismo trebali zaključiti iz te tako šture rečenice? Jer Ivan se nije povukao sam u pustinju kao malo dijete.

Ponajprije, ne predstavljamo si svetog Ivana Krstitelja kao mnogi slikari: dobri bucmasti dječačić obučen jednostavno u ovčju kožu, kako se igra s djetetom Isusom. Možda djeca, Isus i Ivan nisu imali nikakve veze, možda se nisu ni viđali. Kad se Sveta Obitelj vratila iz Egipta, ostala je u Nazaretu i radila daleko od Ain-Karima. Ivan je sigurno proveo svoje rano djetinjstvo uz svoga oca i majku. Budući da je bio sin svećenika, određen od anđela da bude **nazir**, što znači čovjek Bogu posvećen, morao je biti poučen u svemu što se odnosi na Mojsijevu religiju. I opet po anđelovu naređenju nije pio ni vina ni ikakva opojna pića. Izgledao je kao i sva židovska djeca: krepak, veoma živahan, odjeven pomalo arapski, bosonog, inteligentna i ozbiljna lica. Njihova kuća mora da se sastojala od jedne ili dvije sobe a u njoj se osjećao sladunjav miris maslinova ulja; možda je dim izlazio na vrata; navečer bi se sve osvjetljenje sastojalo od glinene svjetiljke postavljene na željezni svjećnjak ili na izbočen kamen na zidu...

Odgoj mladog židova, naročito svećeničkog sina, sastojao se od pravog ciklusa studija ovisnog o sinagogi, kući u kojoj su se okupljali vjernici na molitvu. U školi bi djeca, sjedeći na zemlji oko svitaka Zakona, ponavljala u zboru retke Pisma. Baš kao danas u muslimanskim zemljama. Svaki je židov morao dobro usvojiti Stari Zavjet, poznavati Psalme i naročito Proročanstva. Nije li trebalo da zna obećanja što ih je Bog dao svome izabranom narodu? I razlog stroge kazne koja ga je stizala kad bi bio neposlušan? Židovskog bi dječaka formulirali bitno prema Tori, Zakonu. Primivši tu prvu pouku, neki bi od njih nastavili u rabinskoj školi, koja je odgovarala pomalo našem fakultetu. Da li je Ivan išao u rabinsku školu? Malo je vjerojatno. Bez sumnje se već prije toga povukao u pustinju; no ne znamo s koliko godina, kao što ne znamo ni kad su umrli Zaharija i Elizabeta. On mora da je tada bio još vrlo mlad jer su mu roditelji već bili u godinama kad se rodio.

Opet ćemo ga sresti kao tridesetogodišnjeg čovjeka na obali Jordana; prije toga proveo je duge godine u pustinji. Bio je bez sumnje mršav, upalih obraza, duboka pogleda, oštrih i sjajnih očiju. Tijelo mu je pokrivala odjeća od devine dlake; u struku stegnuta kožnatim pojasom. Izgledao je posve isposnički, možda na prvi pogled malo privlačan. Nije uzimao ni

vina ni ikakva opojna pića; njegova je hrana bila isključivo divlji med što su ga pčele sabirale na mirisnom cvijeću koje je cvalo u onom kraju i skakavci. Ne dršćimo na tu pomisao; ta i danas se jedu rakovi i žabe! Židovi su rado jeli neke vrste vrlo debelih skakavaca; istina, Ivan ih nije jeo zbog užitka i nije ih pripremao tako znalački kao gurmani; on se njima jednostavno hranio.

Vjerojatno početkom zime 30. godine izašao je Ivan iz pustinje da ispuni svoje poslanje Preteče u svom Izraelskom narodu koji je sav treperio od iščekivanja Spasitelja i čudesnih djela. On će sad nadoći; bit će moćan, naoružan kralj, protjerat će te Rimljane što kaljaju Svetu Zemlju svojom poganskom prisutnošću. On će ih protjerati, uništit, obnovit će negdašnju moć Izraela, i izabrani narod vladat će cijelom zemljom. Pred njim će doći čovjek koji će mu pripraviti putove. Prohujali su vjekovi. Prohujali su dani i godine a da nisu ništa donijele; pšenica je sazrijevala na poljanama Betlehema, te »kuće Kruha«, žrtve su sagorijevale na oltaru Božjem u Hramu. Ništa, nikad ništa... Prepričavalo se Izaijino proročanstvo: »Evo šaljem glasnika svoga pred licem tvojim da ti pripravim put. Glas viče u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze...«

Što znače te riječi? Na Istoku u to doba putovi baš nisu bili suviše lijepi, osim carskih, glasovitih rimskih putova. Pa kad je trebala proći kakva velika ličnost, ekipe radnika i robova trebale su savršeno popraviti putove kojima bi ta ličnost trebala proći. Moralo se, prema potrebi poravnati nagibe. »Evo, šaljem glasnika svoga pred licem tvojim da ti pripravi put...« Tko li će dakle, biti taj glasnik?

I evo savršena čovjeka koji je proveo godine u samoći; bilo je već prije pustinjaka koji su živjeli u pustinji, no oni bi ondje i ostajali. A taj se vraća k ljudima na vrlo prometnom prijelazu nazvanom Bethabara, gdje je prolazilo mnoštvo putnika i karavana, uz Jordan, nedaleko mjesta gdje se rijeka uljeva u Mrtvo more. Bilo je to mjesto užitaka u ovom ozbiljnom okolišu.

Ovdje se nastani čovjek imenom Ivan. Nije laskao onima koji su k njemu dolazili; govorio im je neka čine pokoru. Nikako se nije činilo da se bavi politikom, ni rimskom okupacijom, vrlo jakom i ujedno vrlo spretnom. Sve u svemu, što žele ti Rimljani od židovskog naroda? Red i prihod od poreza, zbog čega su ostavili pobjeđenima njihovu nutarnju organizaciju, njihovu religiju, obrede, ono u čemu ne bi Izraelci nikada popustili. I malo je važno bilo Rimljanima što ima u pustinji isposnika koji se hrane skakavcima i što na

obali Jordana jedan čovjek propovijeda pokoru: to nije uzrokovalo nikakav nered.

No nije bilo tako za Židove. Kao i svi istočnjaci, živjeli su izvan kuća i vijesti bi se vrlo brzo širile zemljom. Mnogi dolažahu k Ivanu iz radoznalosti i ostajahu; ili bi ponovo dolazili, neodoljivo privučeni tom čovjeku koji je svima navješćivao pokoru za oproštenje njihovih grijeha. Krštavao je u vodi Jordana na očišćenje onih koji bi priznavali svoje grijehe moleći za oproštenje. Takvih je bilo mnoštvo. Tjednima je riječ kružila Palestinom; »glas duhova zraka«, glas naroda ju je prenosio čupajući iz kuća, trgajući od posla ljude koji se prisjećaju obećanja Vječnoga: »Prorok«, To se, eto, ponavljalo. Kolikih li nada u toj jednostavnoj riječi! Ima već petsto godina od kako nije Izrael slušao o prorocima, otkako je Bog šutio. Zašto? Zato je bilo mnogo krivih proroka, koji su bili brzo raskrinkani. Posljednji pravi, Malahija, izjavio je: »Evo šaljem glasnika da put preda mnom pripravi. I doći će iznenada u Hram svoj Gospod koga vi tražite... Evo ga, već dolazi – govori Jahve nad vojskama!«

Kad se vijest pronijela zemljom da pravi prorok propovijeda uz rijeku, cijeli Izrael zadrhta. Mnogi krenuše ostavivši sve... Na Jordanu je Ivan krstio; taj je obred bio poznat Židovima, no kod njih je to bio pusti obred:

židovska je religija propisivala brojna i opetovana čišćenja; čišćenje duše nije s tim imalo veze. Židovi su sebe smatrali čistima već zato



jer su bili Židovi. Ivanovo krštenje bilo je krštenje pokore. I to je bila novost; i sve je hrlilo k njemu.

Ali nemojmo sad misliti da je Ivan, taj tako ozbiljni i strogi prorok znao samo predbacivati svojim suvremenicima njihove pogreške; znao je on govoriti i o ljubavi prema bližnjemu i po tome je on također preteča Krista, učitelja blagosti i pravednosti. »Tko ima dvije haljine (znak velikog blagostanja), neka podijeli s onim koji nema.«

Obraćajući se sabiračima poreza, onima koje su Židovi nazivali **carinicima** i koji nisu bili na dobru glasu, govorio bi: »Ne utjerujte više nego što vam je određeno«.

U stvari, čini se da su carinici prečesto, izgovarajući se na ovo ili ono, tražili nadoplate, često imaginarne takse i to sebi zadržavali.

A vojnicima koji su dolazili iz radoznalosti da ga slušaju još je rekao: »Nikome ne činite nasilja, nikoga ne prijavljujte, i budite zadovljni sa svojom plaćom«. Obraćao se čak i vojnicima koji nisu bili Židovi, možda su bili Rimljani. Rimljani su se brinuli za putove, za vodovode, za toplice, za kupališta i oni nisu predobili židovsku dušu. U toj specifičnoj zemlji nije se kovao novac s ljudskim likom (na primjer cezarovim), jer je to branila židovska religija. Židovi su mrzili i prezirali

Rimljane kao skorojeviće. A Ivan, židovski prorok, dopuštao je njihovim vojnicima da ga slušaju i on im je govorio. No ono što im je govorio nije bilo novo: sve je to bilo sadržano u Mojsijevu Zakonu.

Prorok... Samo prorok? Ne bi li on bio sâm Mesija? Tako se počelo posve tiho šaputati. Bila je u njemu neka čudna privlačnost. Njegova srdžba na one koji su bili neposlušni Zakonu bila je žestoka i strašna. Ali ljudi su ostajali i slušali ga; naslućivala se u njemu jedna volja koju nije moglo ništa slomiti. I narod ga je uvijek požudno slušao. Ipak, naviještao je strašne nesreće, ne pazeći ni na položaj ni na običaje. »Tko vas samo upozori da bježite od skore srdžbe? Već je sjekira položena na korijen stablima: svako, dakle, stablo koje ne donosi dobra roda, siječe se i u oganj baca«.

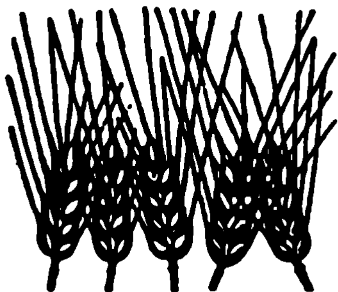
O Ivane! Sjeti se svih onih starih proroka, koji su se protivili nevjernim kraljevima. Koliki su od njih platili svoju smionost životom jer su im rekli istinu? Pazi se. Čuvaj se!

Ivan je usprkos svemu nastavio propovijedati i krštavati na Jordanu kod Bethabate. Ondje je, piše Daniel Rops, rijeka davala dojam moći; voda je otvorila ždrijelo koje lomi površinu visoravni; bujna je tu vegetacija mimoza, tamarinda, šikare divovske trske i paprati... Mrtvo more, nepomično, svjetluca

katkad poput safira, a katkad poput kositra i doima se poput čarolije. Sunce nikad ne uspijeva potpunoma rastjerati maglu što lebdi nad tim vodama. U dolini vlada miris sumpora i smole podsjećajući na dramu Sodome i Gomore...« podsjećajući ljude i na to da vatra koja se ne gasi i bol koji stvara opeklina čeka u podzemlju one koji drsko prkose Zakonu Božjem... Ljeti je ovdje neizdrživo; lako moguće da bude i do 45°. Zato je Ivan tu krstio samo zimi.

Slušajući ga, neki su, dakle, mislili: »Ne bi li taj Ivan bio zapravo Mesija?« Ivan je to znao i svima govorio: »Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim.«

On nije bio Mesija. Hoće li, dakle, Mesija biti onaj koji dolazi s njim?



ISUS I KRSTITELJ

Isus je međutim bio u Galileji, svojoj zemlji, svježoj, zelenoj, plodnoj, dok je Judeja naprotiv suha, tvrda, kamenita. Sišao je k Jordanu i zatražio od Ivana da ga krsti. Da li je u taj čas ovaj bio rasvijetljen Duhom Svetim? On se opre i povika: »Ti mene treba da krstiš, a ti – ti da k meni dolaziš?« »Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu pravednost«, odgovori mu Spasitelj.

Sigurno, budući da nije imao nikakva grijeha, nije Isusu bilo potrebno nikakvo čišćenje; no u tome kao i u brojnim propisima židovske vjere on se htio podvrći Zakonu, dati primjer. Tada Ivan popusti: Isus siđe u Jordan gdje ga Ivan krsti. U taj čas otvoriše se nebesa; svi sudionici, oni koji su se krstili prije i poslije Isusa, ugledaše Duha Svetoga gdje silazi nad Isusa u liku goluba, dok je glas s neba govorio: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!«

Svi začuše taj tajanstveni glas; Ivanovi učenici, oni koji su tamo bili privrženi kako bi se bolje okoristili njegovom poukom, bili su vrlo smeteni.

Sutradan ista slika: Jordan pun vode; na njegovoj obali Ivan poučava svaki dan sve veće mnoštvo koje traži da ga krsti. Odjednom Preteča ugleda kako dolazi Isus pa



poviče: »Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijehe svijeta! To je onaj za koga rekoh: Za mnom dolazi čovjek koji je preda mnom, jer bijaše prije mene! Ja ga nisam poznavao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu«.

Onda nastavi: »Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu. Njega ja nisam poznavao, ali onaj koji me posla vodom da krstim reče mi: "Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim". I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji«.

Taj prizor i ovaj govor zaista su neobični, zar ne? Možemo se i zapitati koliko su ti ljudi iz puka, bez velike naobrazbe, pastiri, putujući trgovci – koliko su svi oni mogli razumijeti takav govor. No oni su bili Istočnjaci, žitelji zemlje u kojoj se rado upotrebljavaju usporedbe, simboli o kojima mi suvremeni Zapadnjaci nemamo ni pojma. A onda, sjetimo se da je židovski narod, usred svojih svih nesreća, svih muka, podjarmljen od tuđinskih kraljeva i Rimljana, očekivao već 4000 godina Onoga koji ga je trebao spasiti i (prema njegovoj ideji koja je bila kriva) učiniti ga Gospodarom svijeta. Jezik kojim je govorio Ivan činio im se jednostavan. Izrazom »Jaganjac Božji« često su se služili stari proroci čije su spise svi poznavali. Zašto taj čovjek,

kojega je Ivan jučer krstio i nad kojeg je sišao golub, ne bi bio taj Jaganjac?

Sutradan dođe Isus opet na obalu Jordana i Ivan ga navijesti na isti način: »Evo Jaganjac Božji...« Čuvši tu rečenicu na kojoj je inzistirao Krstitelj, dvojica od njegovih učenika, Ivan i Andrija, ribari s Tiberijadskog jezera, ustadoše i pođoše za Isusom. Njih ćemo često naći u Evanđeljima; oni postadoše prvi apostoli.

Jaganjac Božji... Kakvu je ideju budio taj čudni izraz kod jednog Židova? Ideju žrtve. Počevši od onoga zauvijek slavnog dana kad je izabrani narod ostavio Egipat nakon što je žrtvovao i blagovao vazmeno jagnje, tu životinju, krotku i poslušnu, postala je ona simbol žrtve. To je bila životinja koju su Izraelci svake godine na Vazam donosili u Hram. Jagnje... žrtvuje ga se a ono se ne brani...

Ivan gleda kako odlaze njegovi učenici; ništa ne poduzima da ih zadrži, jer je znao da je od sada njihovo mjesto uz Isusa. Ako je Ivan Krstitelj bio fanatik ispravnosti, čistoće, ako je bio žestok prema onima koji su prestupali Mojsijev Zakon, bio je on i veoma ponizan. Naskoro reći će govoreći o Isusu: »On treba da raste, a ja da se umanjujem!« Njegovi su učenici »rasli« napuštajući njega a pridružujući se Isusu, Jaganjcu Božjem.

Naskoro je počela žega – a ona je bila posebno nesnosna u dolini Jordana – Ivan pođe dalje da nastavi svoje poslanje i svoje krštavanje. Bilo je to kod Sakima, oko 30 kilometara južno od jezera Tiberijadskog; tu je bilo prilično svježe i bilo je u obilju čiste vode. Tu se razvila jednoga dana velika diskusija između Židova i Ivanovih učenika o



čišćenjima. Zakon ih je Mojsijev umnažao, jer su brojne bile prilike da se čovjek onečisti: na primjer, nikada ne bi jedan Židov ušao u kuću kojeg Rimljanina a da se zatim ne očisti; isto tako ako bi dotaknuo leš, ili neke životinje, kao na primjer svinje; u nekim slučajevima trebalo je čak oprati i odjeću; no ta su čišćenja bila sasvim izvanjska, nisu čistila dušu ni srce, koji nisu u tome imali nikakva dijela. Ivanovi učenici dođoše da potraže svoga učitelja i rekoše mu:

»Onaj koji s tobom bijaše s onu stranu Jordana i za koga si ti svjedočio – on eno krsti, i svi hrle k njemu!«

Ta novost ne uzbudi Preteču: on mirno odgovori učenicima koji su bili jako uzbuđeni i pogođeni: »Nitko ne može sebi ništa prigrabiti što mu nije dano s neba. Tko ima zaručnicu, zaručnik je. A prijatelj zaručnikov, koji stoji uza nj i sluša ga, klikće od radosti na glas zaručnikov. Ta se moja radost upravo ispunila. On treba da raste, a ja da se umanjujem«.

Prijatelj zaručnikov, za vrijeme svadbe, bio je zaista prijatelj u smislu kako mi shvaćamo taj izraz. Zato je on predsjedavao svim ceremonijama i svečanostima. Naravno da se samo zaručnik bavio zaručnicom; ali njegov radosni glas bio je dovoljan da obraduje zaručnikova vjernog prjatelja. Tako

se Ivan Krstitelj radovao na samu pomisao da će odsada Isusov glas odzvanjati svijetom.

Ivan je naznačio, tako govoreći, da je započela Isusova misija i da će se ona sve više povećavati; naprotiv njegova završava i to na posebno tragičan način.

–oOo–

Rimljani, ti »skorojevići«, pobjednici svijeta bili su nametnuli Židovima kao kralja čovjeka berberskog porijekla, Heroda velikog, koji je bio dosta okrutan. Kad on umre, naslijedi ga njegov sin Arhelej. August ga skine 6. godine poslije Krista i posla ga u progonstvo.

Rimljani tada razdijeliše kraljevstvo Herodovo na četiri dijela: postalo je tetrarhija, gdje su vladala četiri kralja. Augustovom **voljom postade** Herod Antipa kralj Galileje, bolje reći tetrarh.

O njemu ćemo odsad govoriti. Ne treba miješati Heroda Antipu s onim Herodom koji je pun užasa zbog Isusova rođenja dao poubijati nevinu dječicu. Herod Antipa je bio njegov sin; njega vidimo u Jeruzalemu za vrijeme Isusove muke. Bio je vrlo bogat, imao je vojsku, dvorane, volio je gozbe i svečanosti. Sagradio si je veličanstvenu prijestolnicu na Tiberijadskom jezeru i nazvao je Tiberijada u čast cara Tiberija. Njegov brat Filip imao je

»Cezareju Filipovu« na istoku od ušća Jordana. Isus je kao dijete bio podanik Herodov; više je puta prolazio preko područja Filipova.

Herod je bio čovjek uživanja; vodio je lagodan život usred raskoša i svečanosti. Kad bi bilo samo to! No on je otpustio svoju ženu i oženio se Herodijadom, ženom jednoga svoga brata; na očigled svega svijeta živio je s njom i ona je bila uza nj kod svečanosti. Takvo ponašanje bilo je za Židove odvratan zločin, jedan od najvećih grijeha. Ivan, budući da je došao navijestiti Jaganjca Božjeg i propovijedati pokoru ne obazirući se na položaj onih kojima se obraćao, usta protiv Heroda. Neprestance, na sva usta predbacivao je kralju njegovo ponašanje, uzmeniravao ga svojim prokletstvom. Herod, prilično slaba karaktera, bojao ga se. Plašio se toga strašnog proroka; ali u isto vrijeme divio mu se i volio ga je slušati, usprkos predbacivanjima što su po njemu pljuštala. Ivan je nastavljao propovijedati u zgodno i nezgodno vrijeme, neumorno, uzdignute glave. Herodijada je prema tom smionom čovjeku osjećala samo mržnju; neprestance je od Heroda tražila njegovu smrt, ali Herod nije popuštao. Treba reći da se je pribojavao srdžbe naroda koji je volio slušati Ivana.

Konačno ga baci u tamnicu u tvrđavi Maherontu daleko od Jeruzalema, na rubu pu-

stinje. Neumorni je, dakle, propovjednik bio potpuno osamljen, okovan lancima... Ipak, čuo je odjeke onoga što se zbivalo; mogao je primiti posjete svojih učenika, svojih štovatelja. Tako je bio obaviješten o svemu što se događalo. Bilo mu je poznato da je Isus započeo svoje poslanje, znao je što je govorio, što je propovijedao. Iskoristio je činjenicu što su mu učenici bili na slobodi, pa je poslao neke od njih k Isusu... Sigurno, Ivan mora da je sav treptio od nade čuvši za djela onoga koga je krstio; pozdravio ga je kao Jaganjca Božjeg; ipak je htio doći do još veće sigurnosti: da li je on zaista Poslani?

Učenici naskoro dođoše k Isusu i zapitaše ga: »Rabbi (Učitelju), Ivan Krstitelj te pita, jesi li ti zaista onaj koji treba doći ili drugoga da čekamo?«

Kakva tjeskoba u čekanju odgovora! Hoće li reći da, i proglasiti se Spasiteljem Izraela? Isus odgovori neizravno: »Pođite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješta Evanđelje. Blago onom tko se ne sablazni nada mnom«.

Nije rekao da. A nije ni zanijekao. No to je bilo dovoljno: učenici shvatiše. Poznavali su proroštvo predaka; najveći među njima, Izaija, napisao je: »Vaši će mrtvi uskrsnuti... I čut će u onaj dan gluhi riječi Knjige; os-

lobođene od mraka oči će slijepih vidjeti... Tad će hromi skakati kao jelen, njemákov će jezik klicati«. Ono što je Izaija prorekao, to Isus ostvaruje. Dakle ne treba čekati drugoga.

Učenici potreseni i radosni vratiše se k Ivanu. Gledajući ih kako odlaze, reče Isus mnoštvu koje ga je okruživalo (sjetite se da se u Judeji najviše živjelo vani, uvijek u lovu na novosti): »Što ste izašli u pustanju gledati? Trsku koju vjetar ljulja? Ili što ste izašli vidjeti: Čovjeka u mekušaste haljine odjevena?

Eno, oni u sjajnoj odjeći i raskošju po kraljevskim su dvorovima. Ili što ste izašli vidjeti? Proroka? Uistinu, kažem van, i više nego proroka! On je onaj o kome je pisano: 'Evo šaljem glasnika svoga pred licem tvojim, da pripravi put pred tobom'. Kažem vam: među rođenima od žene nitko nije veći od Ivana... Uistinu, svi proroci i Zakon prorokovahu do Ivana. Zapravo, ako hoćete: on je Ilija koji ima doći. Tko ima uši, neka čuje!«

Do Ivana Zakon i proroci navješćivali su budućnost; odsad je ta budućnost sadašnjost: proročanstva nadahnutih ljudi počela su se ispunjavati.

Ilija je bio veliki prorok u Izraelu; vjeruje se da nije umro, nego da je uznesen na nebo u ognjenim kolima i da će opet doći na svršetku svijeta. Ivan je došao poravnati

putove pred Kristom, poravnati, ali ne u materijalnom smislu, nego u duhovnom, pripravljajući duhove da čuju njegov nauk.

MAHERONT

Rekli smo da je Herod bio tetrarh Galileje. Smatrao se kraljem... kraljem koji je ponizno podložan Rimljanima i samo zahvaljujući njima kraljuje. Ako njegova vlast nije bila ne znam što, zato mu je život bio raskošan, pravi život istočnjačkog monarha. Imao je svoje palače, dragocjeni namještaj, bogato snabdjeven stol, među ostalim i istočnjačko vino koje lako udara u glavu. Oko njega se vrzmalo mnoštvo službenika, dvorjanci su drhtali pred njegovim i najmanjim hirom; vojska robova žurila se da obavi najrazličitije poslove; imao je svoju gardu, svoje vojnike. Herodijada je opet imala jato žena i pratilica u svojoj službi; u konjušnici bili su joj uvijek na raspolaganju sjajni konji s veličanstvenim kolima obloženim zlatnim i srebrnim pločicama. Na jednu Herodovu riječ mogle su padati glave: sjetimo se samo njegova oca i pokolja nevine dječice. On je bio apsolutni vladar... no veoma odani podanik rimskog cara. Nadgledao ga je jedan prokurator koji je predstavljao rimsku državu. Ovaj je uosta-

lom bio veoma uljudan u svojim odnosima s »gospodarom zemlje«. Uostalom, Rimljani su na isti način prezirali Židove kao i Židovi Rimljene.

U proljeće 30. ili 31. godine vratio se Herod iz Rima gdje je boravio kod cara Tiberija (možda prije u Caprima, gdje je Tiberije liječio svoju neurasteniju – slabost živaca). Što je ondje htio Herod? Herodijadin brat a njegov nećak Agripa u to je vrijeme iznenada bio zatočen u jednoj tvrđavi u Aziji... Da li je Herod Antipa išao tužakati Pilata pred gospodarom svijeta? Ne znamo. U svakom slučaju žurio se natrag u Palestinu k Herodijadi, toj princezi zbog koje ga je Ivan progonio krajnjom žestinom: »Ne smiješ imati ženu svoga brata!« Herod je drhtao, ali nije napuštao Herodijadu. Nije sigurno spadao među one koji su upoznavši svoje grijehe, molili da budu krštenjem od njih očišćeni. Njegova srdžba na Ivana sve se više zaoštravala. A onda, kao pravi istočnjački kraljević, bojao se da ne bi Ivan svojim uplivom kod naroda preuzeo političku ulogu. Dade ga dakle uhititi i zatvoriti u tvrđavu Maheront. U isto vrijeme, budući da je bio slaba karaktera, zbog poštovanja, sumnje i straha naredio je da ga nadziru... Ivan je od sada bio nemoćan.

A Herodijada nije predavala oružje; ona je imala energije za dvojicu. Njezina mržnja na

Krstitelja upravo je divljala: Ivan ju je uvrijedio, ona je zahtijevala osvetu. Herod je želio svidjeti se njoj, ali u isto vrijeme i poštedjeti Ivana. To nije bilo moguće.

Ivan je bio već nekoliko mjeseci u zatvoru kad je Herod otišao u Mezopotamiju s Vitelijem. Tiberije je smatrao pametnim da sklopi savez s Medijanskim kraljem Atabanom; stoga je poslao Vitelija s brojnim i sjajnim poslanstvom. Herod je zapravo bio tamo da uhodi u carevo ime poslanika. On je to učinio veoma dobro i tako stekao Tiberijevo povjerenje i Vitelijevu ledenu mržnju. Na dan potpisivanja saveza priredio je gozbu punu istočnjačkog sjaja u paviljnu sagrađenom usred Eufrata. Zatim krene natrag u Palestinu.

Put (čovjek se ne usuđuje reći cesta) ga je vodio preko Maheronta. Ta se tvrđava nalazila na nabatejskoj granici. Bilo je to divlje mjesto, neprijazna pustinja. Tvrđava, sagrađena na vrhu brežuljka dominirala je za 150 metara najmanje nad ostalim zgradama. Tu se zaustavio razbludni i mekušasti kralj sa svim svojim dvorom i vojskom. Herodijada, koja nije putovala u Mezopotamiju, došla je pred kralja u Maheront na proslavu tetrarhova rođenja. Povela je sa sobom svoju kćer iz prvog braka, Salomu i žurno pripravljala prijem.

Konačno je povorka s velikim sjajem ušla u grad; srebrne trube ječale su na čistom zraku Istoka; robovi, raja, radili su nekoliko dana da »poravnaju gospodinu putove«... ali zemaljskom vladaru što nije imalo nikakve veze s onim nebeskim. Herod se vozio u raskošnim kolima, obučen u bogatu odjeću s purpurnim plaštem na ramenima, s krunom na glavi; nije gledao ni lijevo ni desno, pun prezira za prosti puk koji je do sada toliko za njega radio; mnogo više pazio je na drndanje koje nije moglo izostati kod tako brzih radova na putu. Za njim su jahali vitezovi čiji su konji dizali oblake prašine. Pozdravljalo ga je klicanje... ne baš iskreno. On je prolazio ravnodušno posred svih.

Siđe na ulazu u tvrđavu gdje ga je čekala Herodijada, otmjeno ukrašena laganim velima od muselina. Lice joj je bilo znalački našminkano da sakrije prve bore. Sva nasmiješena i užurbana klekne pred svoga muža.

Sutradan sakupiše se svi poglavice i velikaši mezopotamski na svečanoj gozbi oko Heroda i Herodijade. Izmjenjivala su se jela; opojna istočnjačka vina punila su bez prestanka bogato cizelirane čaše; opojni mirisi sagorijevali su u posudicama. Usred ogromne dvorane uleti roj mladih plesačica, lakih, besprijekorno dražesnih. Skakutale su na vršcima prstiju nepogrešivo praveći znalačke

figure, ne potipljući se ni malo... Nakon prvog plesa postaviše se u polukrug oko jedne od njih... Herodijada koja je sjedila pored Heroda šapne mu posve tiho: »Vidiš, to je moja kći, Saloma. Ona će sad plesati pred tobom, za tebe!«

I Saloma zaplesa; njezino tijelo savijalo se na sve strane; izvrtala je glavu podižući prema kralju svoje krupne crne oči čeznutljiva pogleda pojačana šminkom; njezina divna kosa lepršala je po ramenima; trostruka kruna ukrašena draguljima pokrivala je njezinu dražesnu glavu. Crvene usne nisu se smiješile; njezino je lice bilo kao skamenjeno u promatranju nečega što nitko nije vidio, dok su joj hitre noge crtale najljepše figure... Konačano nakon posljednjeg zaleta spusti se na pod u oblaku muselina. Pljesak provali sa svih strana. Herodijada je potajno trijumfirala.

Za to vrijeme u podzemlju Maheronta Ivan okovan lancima molio je u tišini i nije se obmanjivao o svojoj sudbini.

Herod pijan od azijskog vina i miomirisa pojuri prema posve mladoj djevojci (nije joj bilo ni petnaest godina) koja se gipko dizala, kao ne brinući se za beskrajni napor što ga je upravo podnijela. Herod se oduševljen prigne nad nju.

– Zatraži od mene što god hoćeš, i dat ću ti, pa bilo to i pola moga kraljevstva!

Saloma ne odgovori odmah; što da zaište? Pođe upitati majku. Herodijada shvati da joj se primiče pobjeda.

– Zaišti glavu Ivana Krstitelja! odgovori.

Da li je Saloma mrzila Ivana kao i njezina majka? U svakom slučaju bila je tipično istočnjački ravnodušna za čovjeka iz puka. Približi se k Herodu; ne treba mu ostaviti vremena da promijeni mišljenje i da opozove svoju riječ. Smiono mu reče:

– Gospodine, ono što ja želim jest da mi dadneš na srebrnom pladnju glavu Ivana Krstitelja!

...U tamnici Ivan je mislio na Onoga koji raste dok se on umanjuje.

Teška tišina pade poput ledena plašta na dvoranu. Herod je bio poražen; ali zakleo se, zakleo se pred svim sustolnicima što su oko njega; plesačici što ga je očarala nije htio odbiti ono što ga je molila. Odmah dade naredbu stražaru da ode u tamnicu i odrubi Ivanu glavu te da je donese.

Poslušni stražar, ravnodušan bez sumnje ode u podrum gdje je prorok ležao u lancima i gdje se već od ushićenja pripravljao na smrt. Konačno je Ivan sišao – nestao – a Isus će se uspeti poput munje... Stražar mu odsječe

glavu, stavi je na pladanj i odnese Salomi koja je bila još uz Heroda.

Među mnogim slikama jedna prikazuje Salomu kako donosi taj trofej svojoj majci: s užasom je odvratila oči od krvave glave, cijene njezina plesa, ali ona stupa nepokolebivo. Kažu (toga nema u Evanđelju, nego u spisima svetog Jeronima) da je Herodijada, ta pokvarena žena, probila bodežom jezik koji ju je povrijedio. Mnogi su umjetnici prikazali taj prizor.

Ivanovi učenici doznaše odmah za pogibiju svoga Učitelja pa dođoše u tamnicu i zaiskaše njegovo tijelo da ga sahrane; to su bez poteškoće postigli jer je to pravo zakon dopuštao. Vidjet ćemo tako da je i Josip iz Arimateje dobio od Pilata Isusovo tijelo da ga položi u grob.

Ivanovo je posljednje bilo završeno. Njegova je žrtva bila svršena. Prolio je svoju krv za istinu, za pravdu, dakle za Krista. On je zaista mučenik – martyros u kršćanskom smislu riječi. Što će se sad dogoditi?

A Isus se uspinjao; njegov nauk bio je u punom razvoju; mnoštvo je hrlilo k njemu. Glas o njegovu nauku i o njegovim čudesima dopro je u više navrata do Herodovih ušiju i to ga je duboko uzbudilo. Neki su govorili: »To je Ivan koji je uskrsnuo od mrtvih; zato ima moć da čini čudesa«. Drugi opet: »To je Ilija«.

Treći: »To je neki prorok poput onih iz davnih vremena«.

Herod je bio vrlo potresen i razmišljao je o svemu što se odnosilo na Isusa pa reče bez krzmanja:

»To je Ivan koga sam dao pogubiti; uskrsnuo je!«

Mučio ga je strah, ali ne kajanje: taj osjećaj nije poznavao. A mi znamo da Ivan nije uskrsnuo i da je konačno počinuo snom pravednika.

Kad je Isus saznao da je smaknut Preteča, otplovio je barkom na samotno mjesto... A od toga časa on se uspinjao, uspinjao, neprestano uspinjao i privlačio pažnju sviju.

IVAN KRSTITELJ MEĐU NAMA

– Dodatak hrvatskom izdanju –

Ivan Krstitelj je svetac kojeg nam je sam Isus stavio za uzor, pohvalivši ga pred mnoštvom naroda: »Što ste izišli gledati u pustinju? Trsku koju vjetar njiše? Ili što ste izišli gledati? Čovjeka u meke haljine obučena? Ali ljudi što se oblače u sjajno odijelo i žive u raskoši borave u kraljevskim dvorovima. Pa što ste izišli gledati? Proroka? Da, kažem vam, i više nego protoka! On je onaj o kome je pisano: 'Evo glasnika svoga pred licem ti šaljem da pripravi put pred tobom. Velim vam, nije nitko između rođenih od žene veći od Ivana« (Lk 7,24-28).

Nije stoga neobično da se štovanje Ivana Krstitelja kao sveca i velikog Božjeg ugodnika proširilo po cijelom kršćanskom svijetu. »Sveti Ivan Krstitelj – kao kršćanski svetac – ima poslije Bogorodice najviše blagdana u liturgiji istočne i zapadne Crkve. Uz blagdan njegova rođenja (24. VI) vezuju se kod nas predkršćanski kultni običaji, krijesovi. Pod

njegovim su imenom i pod njegovom zaštitom mnoge bratovštine, mnoge crkve, mnoge krstionice i znameniti redovi (johaniti, ivanovci – rodski vitezovi, malteški red).

Zbog mnogolikih asocijacija (ikonografskih i hagiografskih) sv. Ivan Krstitelj postao je zaštitnikom: krojača, kožara, krznara, vunara, remenara, gostioničara, nožara i brusača, utamničenika, osuđenih na smrt, pjevača i glazbenika. On je – u pučkoj pobožnosti veliki zaštitnik izvora voda« (*Leksikon ikonografije,* 282).

Umjetnici na različite načine prikazuju lik Ivana Krstitelja. Najčešće je prikazan kao »isposnik, mršav, opaljene kože, razbarušene brade i kose, odjeven u haljinu od devine kože, opasan remenom, bos« (*Leksikon ikonografije,* 282).

Štovanje sv. Ivana Krstitelja ima značajno mjesto i u našem narodu. U njegovu čast izgrađene su mnoge crkve, kapele, oltari... Brojna su hodočasnička mjesta gdje se na posebni način štuje sv. Ivan. Tu se narod u velikom broju okuplja oko velikog Božjeg ugodnika moleći za njegov zagovor kod Boga. Mnogi vjernici, potaknuti Ivanovim primjerom, čine pokoru te se raskajani i obnovljeni vraćaju svojim kućama.

Najveće svetište sv. Ivana Krstitelja u nas jest ono u Podmilačju. O blagdanu rođenja sv.

Ivana tu se skupi do sto tisuća Ivanovih štovatelja sa svih strana domovine i iz inozemstva. Uoči toga blagdana kolone vozila svih vrsta voze brojne putnike prema Pod-



Glavni ulaz bivše crkve sv. Ive u Podmilačju

milaćju, gdje je podignuta znamenita crkva u čast sv. Ivana Krstitelja. Uz crkvu je uređen velik otvoren prostor na kojem se obavlja bogoslužje koje predvode oci franjevci uz sudjelovanje velikog mnoštva vjernika-hodočasnika. Tko samo jednom pohodi to svetište o blagdanu rođenja sv. Ivana ponijet će u sebi neizbrisive dojmove o vjeri, pokori i odanosti našeg naroda.

»Iz takvog zanosa i oduševljenja koje Bog neprestano budi i podržava u dušama vjernika nastaju zavjeti – čvrsta obećanja kojima se vjernici obavezuju dragovoljno učiniti posebno dobro djelo: molitva, post, pokora, pokorničko hodočašće, davanje milostinje, pomaganje siromaha i bolesnika, izmirenje i uspostavljanje prijateljstva s protivnikom, napuštanje grešnog života i povratak pravom vjerskom životu, vraćanje napuštenoj obitelji, odricanje od pića i nastojanje oko mira i zadovoljstva u obitelji«

(Podmilačje, 86).

U novije vrijeme poprima sve veći značaj i novootvoreno svetište sv. Ivana Krstitelja u Pisku kod Đakova. Oko novosagrađene crkve sv. Ivana okuplja se na dan 24. lipnja svake godine sve više hodočasnika. Okupljaju se vjernici ponajviše iz Đakova i okolice ali dolaze i drugi iz udaljenijih područja. Toga dana

oblikuje se gotovo spontana procesija od Đakova do crkve sv. Ivana, udaljene od Đakova svega tri kilometra. U bogoslužju toga dana zauzima središnje mjesto misa za bolesnike.



Crkva sv. Ivana u Pisku kod Đakova

LITANIJE SVETOG IVANA KRSTITELJA

Gospodine, smiluj se
Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
} Moli za nas!

Svi sveti anđeli i arkanđeli,
Svi sveti patrijarsi i proroci,
Svi sveti apostoli i učenici Gospodnji,
Svi sveti mučenici
Svi sveci i svetice Božje,
} Molite za nas!

Sveti Ivane Krstitelju,
Sveti Ivane, od anđela
Gabrijela naviješteni,
Sveti Ivane, od Boga poslani,
Sveti Ivane, preteče Kristov,
} Moli za nas!

Sveti Ivane, krstitelju Kristov,
Sveti Ivane, Božji ugodniče,
Sveti Ivane, veliki isposniče
Sveti Ivane, vatro Božje ljubavi,
Sveti Ivane, radosti neba i zemlje,
Sveti Ivane, putokaze vječnoga života,
Sveti Ivane, uzore svetosti,
Sveti Ivane, veliko blago naše na nebu,
Sveti Ivane, ljubitelju naših duša,
Sveti Ivane, utjeho naših srdaca,
Sveti Ivane, ljubavi naša,
Sveti Ivane, nadanje naše,
Sveti Ivane, okrepo i jakosti naša,
Sveti Ivane, pomoćniče u našoj slabosti,
Sveti Ivane, utjeho u našoj nemoći,
Sveti Ivane, moćni zagovorniče kod Boga,

Moli za nas!

Kriste, čuj nas,
Kriste, čuj nas,
Kriste, usliši nas,
Kriste, usliši nas,

Pomolimo se!

Gospodine, ojači u nama vjeru kojom je sveti Ivan iskreno svjedočio za Krista. Njegovim zagovorom podaj da dostojno živimo Kristovo evanđelje i surađujemo na širenju evanđeoske vjere. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Dopada nam se osoba koja se zalaže za temeljitu promjenu svega što ne valja, za izgradnju boljeg i ljepšeg svijeta. Divimo se velikanima iz prošlosti koji su riječju i djelom to ostvarili i tako upisani u stranice povijesti kao orijaši čovječanstva.

Crkva nam posebno u adventskom vremenu predočuje upravo jedan takav lik koji je odlučno u svom vremenu i prostoru protresao sve što je dotrajalo, učmalo u čovijeku i društvu kako bi ljudsko srce otvorio novini koja osvježava, novini koja dolazi po Kristu. Taj veliki prorok, na čija usta i Crkva proriče u vrijeme došašća, jest Ivan Krstitelj, Isusov preteča.

Ova knjižica želi osvijetliti lik tog velikog Božijeg ugodnika i njegovo proročko i mučeničko ostvarenje te tako pripomoći svim kršćanima da vjernije slijede njegov poziv u današnjem vremenu, da otvorena i pripravna srca prime Isusovu milost i spasenje.

ISBN 978-953-208-316-3